बानाबाईंचे घोडे

WRITTEN BY ANTHRA
ILLUSTRATED AT TOTEM

बानाबाई ही धनगर समाजातली एक महिला
धनगर समाज मुख्यत: शेळ्या-मेंढ्या पाळतात.

पण त्यांच्याकडे कुत्री, शेळ्या, कोंबड्या व
घोडेही असतात.

त्यांच्याकडचे घोडे एखाद्या विशिष्ट जातीचे नसतात ते बहुतेक वेगवेगळ्या जातीचे संकरण होऊन तयार झालेल्या मिक्स जातीचे असतात. घोडे अनेक रंगांचे असतात.

स्थलांतर करायच्या वेळी बानाबाईंच्या कुटुंबाचे सामान.
सुमान वाहून नेण्याकरता बानाबाईला घोड्यांची गरज भासते.
लहान लहान मुले व नुकती जन्मलेली कोकरेही घोड्यावर बसून
जाऊ शकतात.

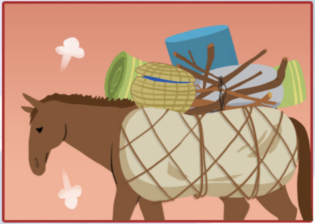

स्थलांतर करायच्या वेळी बानाबाईंच्या कुटुंबाचे सामान.
सुमान वाहून नेण्याकरता बानाबाईला घोड्यांची गरज भासते.
लहान लहान मुले व नुकती जन्मलेली कोकरेही घोड्यावर बसून
जाऊ शकतात.

हे घोडे जड ओझी वाहून नेतात.

घोडयावरचे ओझे कमी करण्याकरता आपल्याला बानाबाईला
काही मदत करता येईल का?

घोड्याच्या स्वत:च्या वजनाच्या २० टक्क्यांपेक्षा जास्त म्हणजे ४० ते ५० किलोपेक्षा जास्त वजनाचे ओझे त्याला वाहू देऊ नये. त्याच्या पाठीवर दोन्ही बाजूला सारख्या वजनाचे ओझे लादावे किंवा साधारण सर्व सामानाच्या सारख्याच आकाराचे ओझे लादावे. जड वस्तू जेवढी खालच्या बाजूला ठेवता येईल तेवढी ठेवावी.

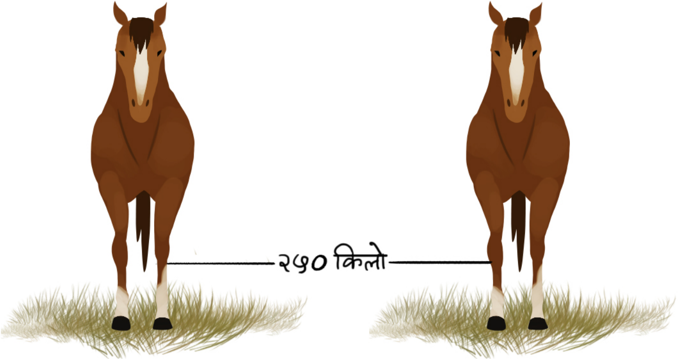

- घोड्याच्या वजनाच्या २० टक्क्यांपेक्षा म्हणजे ४० ते ५० किलोपेक्षा जास्त वजन
- पाठीवर दोन्ही बाजूला कमी-जास्त वजन ठेवणे.
- दोन्ही बाजूला सारख्या वजनाचे ओझे विभागून न ठेवणे.

- घोड्याच्या वजनाच्या २० टक्क्यांपेक्षा म्हणजे ४०-५० व किंवा त्यापेक्षा कमी वजन.
- पाठीच्या दोन्ही बाजूला सारखे विभागलेले.
- दोन्ही बाजूला समान वजन व आकार विभागलेले.

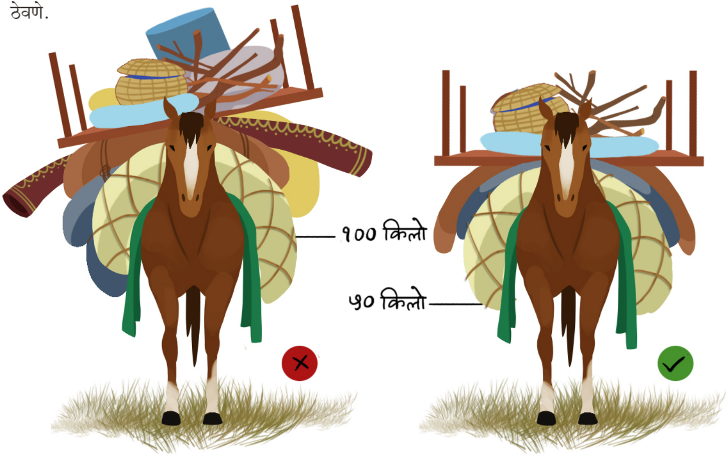

बानाबाईच्या घोड्यांपैकी
एक घोडा खूप म्हातारा
झाला आहे व तिला
आता एक नवा घोडा
घेण्याची गरज आहे, असे
वाटते आहे.

सालपे गावात नोव्हेंबर महिन्यात होणाऱ्या जत्रेत तिचा नवरा एका नवीन घोड्याची खरेदी करेल.

रंग, आकार, भवरा याकडे पाहून घोड्यांची निवड करणे तिच्या नवऱ्याला आवडते.
आणखी चांगला घोडा निवडण्याकरता आपण बानाबाईला काही मदत करू शकतो कां?

रंग, आकार, भवरा याकडे पाहून घोड्यांची निवड
करणे तिच्या नवऱ्याला आवडते.
आणखी चांगला घोडा निवडण्याकरता आपण
बानाबाईला काही मदत करू शकतो कां?

रंग, आकार, भवरा याकडे पाहून घोड्यांची निवड करणे तिच्या नवऱ्याला आवडते.
आणखी चांगला घोडा निवडण्याकरता आपण बानाबाईला काही मदत करू शकतो का?

रंग, आकार, भवरा याकडे पाहून घोड्यांची निवड
करणे तिच्या नवऱ्याला आवडते.
आणखी चांगला घोडा निवडण्याकरता आपण
बानाबाईला काही मदत करू शकतो कां?

चांगला घोडा निवडण्याकरता काही सूचना दातांची ठेवण पाहून
घोड्याचे वय ठरवता येते.

१ वर्षे

२ वर्षे

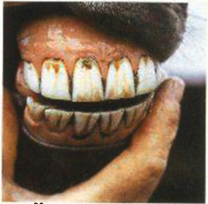

६ वर्षे

७ वर्षे

८ वर्षे

१५ वर्षे

हिरड्यांकडे पाहून आपल्याला घोड्याच्या आरोग्याचा अंदाज बांधता येतो.

प्रमाणबद्ध

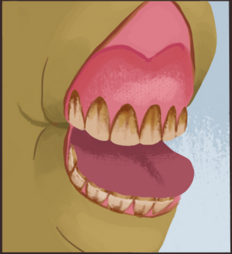

पोटशूळ असेल तर हिरड्यांचा रंग

गंभीर संसर्गजन्य आजार किंवा फुफ्फुसाचा आजार असल्याचे लक्षण दाखवणाऱ्या हिरड्या

घोड्यांच्या पायाकडे पाहूनसुद्धा आपल्याला चांगला घोडा ओळखता येतो.

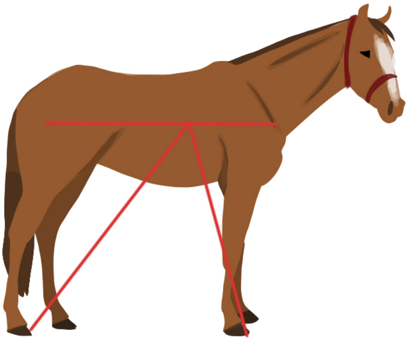

ज्या घोड्याच्या पायांची सुयोग्य रचना आहे तो दिसायला समतोल दिसतो.

ज्या घोड्याच्या मागच्या पायाची सुयोग्य रचना आहे, तो अनेक वर्षे सुदृढ राहण्याची शक्यता जास्त आहे.

पुढच्या पायातले दोष ओळखण्यासाठी काही चित्रे खाली दिली आहेत.
पायात दोष असलेले जनावर घेऊ नये.

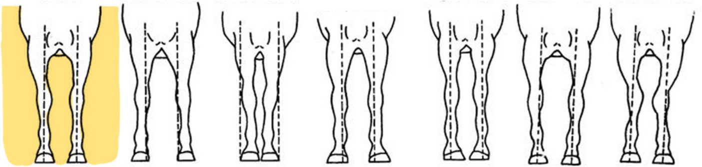

प्रमाणबद्ध | पायातले अंतर जास्त | पायातले अंतर कमी | फेंदरे पाय | खुरे एकमेकांकडे वळलेली | वाकलेले | गुडघे आतच्या बाजूला वळलेले

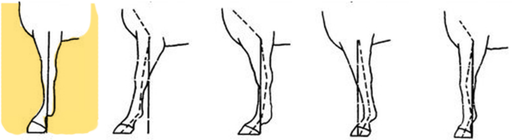

प्रमाणबद्ध | पायाचे दोष दाखवणारी चित्रे अशा घोड्याच्या पायावर सूज व लंगडणे

मागच्या पायातले दोष

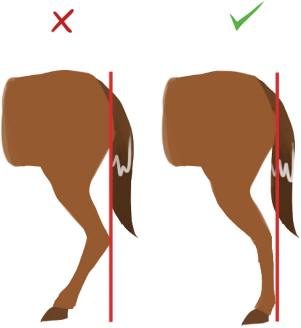

गाईसारखे पाय

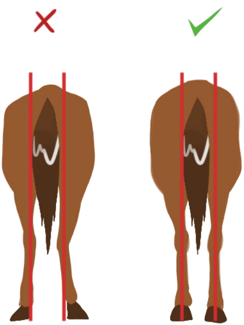

अशा घोड्याला सांधेदुखी व सांध्यावर
सूज लवकर येऊ शकते.
व वजनदार ओझी वाहणे अवघड जाते.

काही वेळा घोडे आजारी पडतात.
त्याकरता ते कोणत्या जागी किंवा कोणत्या रानात
चरतात याकडे लक्ष द्या.

आपण कोणता चारा व खाद्य घोड्यांना उपयुक्त आहे व कोणता चारा व खाद्य देऊ नये हे ओळखण्याकरता बानाबाईला मदत करूया कां?

चित्रात दाखवलेल्या भाज्या ज्या शेतात पिकवल्या जातात. तिथला चारा घोड्यांना चरू देऊ नये.

वांगी
बटाटा
मिरची
टोमॅटो
काळी मिरी
ढोबळी/ढब्बू मिरची

कधी कधी चुकीच्या पद्धतीने पाय बांधुन ठेवल्यामुळे घोडे आजारी पडतात किंवा लंगडतात.

एकाच वेळी घोड्याचे चारी पाय बांधून ठेवू नका. दोन किंवा तीनच पाय बांधून ठेवा.

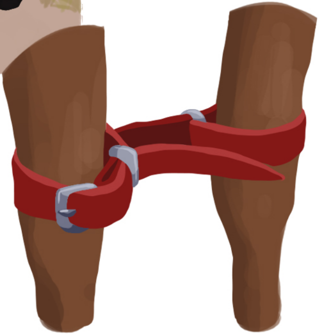

चामडी पट्ट्यांनीच पाय बांधावेत म्हणजे इजा होणार नाही.

बानाबाई आणि तिचा घोडा, आता
दोघेही सुखात आहेत.

Written by Julie Joly & Nitya Sambamurti Ghotge
Illustrated by Nikhita Prabhudesai